

Hørings svar

Behandlet i Vadsø kirkelige Fellesråd (VKF) 30. april 2015

Veivalg for fremtidig kirkeordning

- 1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?**

Svar: JA.

Soknet er grunnenheten i Den norske kirke. Derfor mener VKF at det må opprettes et nytt, robust fellestråd tilsvarende en ny kommunestruktur, for utøvelse av arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i kirken innenfor sine soknegrenser, og for profesjonell ivaretagelse av gravferdsforvaltningen, kirkebyggene og for øvrig det som hører inn under Kirkelovens § 14.

Så lenge store deler av kirkens økonomi kommer fra kommunen, er det av avgjørende betydning at det finnes ett organ på kommunenivå som er i dialog med kommunen. Det er viktig med nærhet, relasjon og god kommunikasjon mellom kirken og kommunen for at den nødvendige finansiering av kirken gjennom både direkte tilskudd og tjenesteytingsavtaler fortsatt skal være mulig.

Kommunereformen vil kunne få konsekvenser for den kirkelige inndelingen. Dersom det som følge av reformen blir større kommuner, mener VKF at både prostigrenser og soknegrenser må justeres, men at dette må ses i lys av geografiske avstander og ikke kun antallet innbyggere.

Soknet må også i fremtiden være en selvstendig juridisk enhet.

VKF slutter seg til kirkerådets mindretalls syn slik det kommer til uttrykk i B: *"Et mindretall i Kirkerådet mener at oppgaver og myndighetsfordeling mellom de ulike nivå bør justeres slik at den lokale kirke styrkes."*

- 2. Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?**

Svar: JA.

VKF støtter kirkerådets foreløpige vurdering: *"Kirkerådet mener en fortsatt finansiering av Den norske kirke over kommunale og statlige budsjetter er den beste til å sikre en bred folkekirke med en kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn.."*

- 3. Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.**

Svar:

4. Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Dersom det opprettes nye, sterke fellesråd parallelt med en ny kommunestruktur, vil en kunne redusere dagens 430 fellesråd til rundt 150.

Dersom arbeidsgiveransvaret legges til det nye fellesrådet, vil en i prinsippet kunne begrense seg til tre nivåer i kirken: Kirkemøte, Fellesråd, Menighetsråd.

Biskopen vil ha behov for en stab rundt seg med ansvar for strategisk arbeid i bispedømmet, fordeling av statlige ressurser, rådgivende organ for ulike profesjonsgrupper, følge opp saker fra kirkemøtet og tilsetning i stillinger som ikke har soknet som arbeidsplass

5. Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Soknet bør være så stort og folkerikt at det gir et reelt kirkedemokrati ved valg – flere sokn har i dag problemer med å få nok folk til å stå på valgliste. Soknet må også være så stort at det kan utgjøre et faglig miljø for de ansatte i soknet, og at det kan være en daglig leder. Imidlertid må ikke bare befolkningstetthet legges til grunn – også avstander og kommunestruktur må tas med i vurderingen når sokneinndeling skal fastsettes.

For fellesrådet er det lovfestet at det skal være en daglig leder. VKF mener at det også i soknet bør være en daglig leder. I mindre sokn kan funksjonen som daglig leder legges til en av de andre ansatte eks, diakon kateket etc. Mangel på daglig ledelse av soknets ansatte og frivillige fører til manglende koordinering, ressurslekkasje, uklare linjer for oppgaveløsning, dårlig ivaretagelse av eks lokalt HMS-arbeid og ineffektiv administrasjon av menighetsrådets virksomhet.

6. Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: JA

Refleksjonsprosessen viste at de fleste råd i Norge er fornøyd med dagens system med to organer. Det valgte menighetsråd får i denne ordningen konsentrere seg om Kirkelovens § 9 der nærhet og evne til lokal tilpasning er viktig, mens andre oppgaver med krav om spesialkompetanse på ulike fagfelt (gravferdsforvaltning, kirkebyggforvaltning, personalavdeling, økonomiforvaltning m.m.) kan overlates til fellesrådet.

7. Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

På kommunenivå etter at kommunereformen er vedtatt.

Alternativt på justert prostinivå/felles for flere kommuner dersom kommunene ikke blir store nok til at en får robuste forvaltningsenheter.

8. Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

Jfr. svar på spørsmål 1. VKF ser det som tjenlig at fellesrådet (eller justert prostiråd) kan ivareta de tyngre forvaltningsoppgavene på soknets vegne. At menighetsrådet skal inneha kompetanse på alt fra arbeidsgiverfunksjoner til bygg- personal- økonomi- og gravferdsforvaltning, vil kreve en svær administrasjon i det enkelte sokn.

Menighetsrådet bør ha de oppgavene som i dag ligger i KL § 9, samt gis en større innflytelse når det gjelder strategisk utvikling og hvem som tilsettes i soknet.

9. Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: JA

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

VKF slutter seg til Kirkerådets flertall i 1A: *”..all virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organer. Det bør etableres ordninger for daglig ledelse som også inkluderer prestedtjenesten”*.

Og Kirkerådets mindretall i 2C *”Dersom prestedtjenesten inkluderes i soknets virksomhetsansvar mener et annet mindretall i Kirkerådet at andre enn presten bør gis rollen som leder/daglig leder i en fremtidig kirkeordning”*

Prestetjenestens selvstendighet må sikres bl.a. gjennom tjenesteordningen.

Den daglige ledelse som skal utøves i soknet handler om administrativ og økonomisk ledelse, arbeidsgivers styring, strategisk ledelse, faglig ledelse og åndelig og pastoral ledelse. Presten skal i sin tjeneste utøve et pastoralt og åndelig lederskap. VKF kan ikke se at teologisk kompetanse gir noen særlige fortrinn når det gjelder utøvelsen av økonomisk og administrativt lederskap eller øvrige forvaltningsmessige oppgaver som naturlig vil ligge hos en daglig leder. Presten bør settes fri til å utøve prestedtjeneste, og ikke påføres oppgaver som like gjerne kan utføres av andre. VKF mener at å sette presten til daglig leder vil være dårlig bruk at den særlige kompetansen som presten har.

11. Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

VKF slutter seg delvis til Kirkerådets mindretalls vurdering i pkt B som sier at *”biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere, men biskopen bør ikke utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene.”*

Også i dag er det prester som biskopen ikke er arbeidsgiver for, men som hun/han har tilsynsansvar overfor. Det er også unaturlig at prestene skal ha en annen arbeidsgiver enn andre vigslede medarbeidere. I en ny kirkeordning må arbeidsgiverfunksjonen legges så nært arbeidstakeren som mulig.

Biskopene må som kollegium og enkeltvis fremme kirkens enhet. Samtidig ønsker vi biskoper som kan formulere visjoner, styrke og oppmuntre ansatte og menighetene og i dialog med samfunnet og offentligheten bidra med relevante refleksjoner. Biskopene må være et fyrtårn for vår kirke og kunne løfte fram visjoner og verdier, gi frimodighet og retning for kirkens virke.

Stilt overfor det faktum at kirkens oppdrag er stort og krevende og ressursene begrensete, trenger vi mer enn noen gang biskopen som

- ❖ en tydelig visjonsbærer for alle tilsatte, for frivillige så vel som for rådsmedlemmer
- ❖ en som kan tegne bilde av hva det vil si å være kirke i vår tid
- ❖ en som kan gi oss ny frimodighet, ny stolthet og ny energi i vårt kirkelige arbeid

12. Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Biskopen må kunne gi råd og veiledning, men også bindende pålegg vedrørende presters og andre tilsattes tjenesteutøvelse (jfr. dagens Tjenesteordning for biskoper).

Biskopen må være den som ordinerer og vigsler til kirkelig tjeneste. Biskopen må også derfor ved avskjed, oppsigelse eller suspensjon permanent eller midlertidig kunne tilbakekalle de fullmakter som er gitt ved ordinasjon/vigsling.

Visitaser bør også i fremtiden være en av måtene biskopen utøver sitt tilsyn på

Forordning av gudstjenester er nært knyttet til biskopens tilsynsansvar med soknene. Det er biskopens ansvar å se til at de grunnleggende kirkelige tjenestene blir ivaretatt. Helt sentralt i denne sammenheng er gudstjenestene.

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

VKF slutter seg til Kirkerådets mindretall i pkt. C ”... som mener dagens ordning bør videreføres.”

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Etter vårt syn er ikke bispedømmerådet som valgt, demokratisk organ en nødvendighet. Jfr. svar 4.

15. Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

VKF mener man ikke behøver et bispedømmeråd. Imidlertid ser VKF det ønskelige i å styrke og tydeliggjøre biskopens rolle i en fremtidig ny kirkeordning. Bispedømmerådet vil eventuelt kunne være biskopens råd med ansvar for strategisk arbeid i bispedømmet, faglig rådgiving for de ulike profesjonsgruppene og tilsettingsorgan for dem som ikke har soknet som arbeidssted.

Jvf. svar 4

16. Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

Alle som har soknet som arbeidssted må ha soknet som arbeidsgiver. Denne felles arbeidsgiveren må gjøre gjeldende en felles strategi, mål og planer og felles forpliktelse for alle tilsatte.

Å legge arbeidsgiveransvaret for alle kirkelig tilsatte til bispedømmerådet med delegasjon til instanser på soknenivå, ser VKF som en byråkratisk og fordyrende modell som bidrar til å svekke soknets autonomi.

VKF slutter seg til Kirkerådets mindretall i pkt B som går inn for *at «arbeidsgiveransvaret for alle kirkelig tilsatte som arbeider i soknet legges til fellesrådet»* (eller et justert prostinivå).

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

Fellesrådet (eller justert prostinivå) må ivareta soknets arbeidsgiverfunksjoner. Evt. kan fellesrådet delegerer enkelte arbeidsgiverfunksjoner til menighetsrådet, slik det er rom for også i dagens ordning.

Vesentlig er at arbeidsgiverfunksjonen forankres i soknet som rettssubjekt og at det er en rimelig grad av nærhet mellom den som utøver arbeidsgiverrollen og den som er arbeidstaker.

18. I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

I svært liten grad. Dersom kommunereformen noen lokale steder ikke ender opp i kommunestørrelser som gir robuste nok fellesråd, bør det være mulig med samarbeid over flere kommuner (vertsfellessrådsmodell, prostimodell).

19. Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre viglede tjenester?

Svar:

Ved at prosten har et faglig lederansvar for prestetjenesten i prostiet og en veilederfunksjon for andre funksjoner som omfatter forkynnelse og opplæring.

Prosten har det avgjørende ord i forhold til det pastorale lederskap i menighetene, - innen de (økonomiske) rammer som fellesrådet har fastsatt. Tjenesteordninger o.l. vil også være med på å sikre den enkeltes faglige selvstendighet og integritet.

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Som kirkens øverste representative myndighet må Kirkemøtet vedta kirkens ordninger (politisk funksjon), beslutte saker av læremessig karakter og fastsette og fordele kirkens økonomi.

Når kirkemøtet får ansvaret for kirkens økonomi, må kirkemøtet være representativt for bredden av kirkelige organer, ikke minst de organer som representerer soknet. Når kirkemøtet treffer vedtak som har økonomiske konsekvenser for soknene (f.eks. innføring av ny salmebok, liturgireformen o.l.), må kirkemøtet gi soknene økonomi til å gjennomføre vedtaket.

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Det bør utredes hvordan en kan «rekruttere» til Kirkemøtet på en slik måte at møtet i større grad representerer helheten i den lokale, kirkelige struktur. Samtidig må en ta hensyn til ønsket i demokratireformen om direkte valg til kirkemøtet.

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar:

Bispemøtet kan i noe større grad enn i dag være saksforbereder for Kirkemøtet.

23. Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

VKF slutter seg til pkt 2 i Kirkerådets foreløpige vurdering: ”For å ivareta biskopenes selvstendige rolle, bør Bispemøtets preses gis rollen å ivareta arbeidsgiverfunksjoner for de øvrige biskopene”. For preses bør Kirkerådet ivareta arbeidsgiverfunksjonen. Biskopenes teologiske frihet må ivaretas.

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

VKF slutter seg til Kirkerådets foreløpige vurdering i punkt 1A: ”Et flertall i Kirkerådet mener Kirkerådet i dag har et passende antall medlemmer. For å ivareta en geografisk spredning bør bestemmelsen om at hvert bispedømme skal ha minst én representant i Kirkerådet opprettholdes.”

Og videre til Kirkerådets foreløpige vurdering i punkt 3B: ”Et mindretall i Kirkerådet mener at det demokratisk valgte rådsorganet forsetter å hete Kirkerådet, mens det administrative sekretariatet bytter navn for å tydeliggjøre skillet mellom det valgte organ og administrativt nivå.”

25. Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Avvikles.

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

VKF slutter seg til Kirkerådets foreløpige vurdering: ”Samisk kirkeråd bør forbli et råd under Kirkemøtet og medlemmene oppnevnes som i dag.”

Dog ønsker VKF at det ansettes en fast person i hvert av de tre nordligste bispedømmene med særlig ansvar for samisk kirkeliv.

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Som i dag.